

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

E. van den Boogaard (PvdA),

M.A. Loose (PvdA)

(d.d.12 december 2012)

Nummer

2752

Onderwerp

Feitenonderzoek Derde Merwedehaven

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting

De Partij van de Arbeid heeft kennis genomen van het feitenonderzoek Derde Merwedehaven. Dit onderzoek is grotendeels gedreven door een verzoek van gemeenten Dordrecht en Sliedrecht. Het is er onder meer op gericht om de GGD in staat te stellen middels onderzoek na te gaan of sprake is, of is geweest van gezondheidsrisico's ten gevolge van de stort van asbest in de Derde Merwedehaven. Tegelijkertijd is er een behoefte om na meer dan 20 jaar onrust en wantrouwen de feiten op een rij te hebben en het boek te sluiten.

De PvdA vindt het belangrijk om terug te kijken en lessen te trekken uit het verleden. Wij zijn niet tevreden met de inzet van GS tot nu toe op dit punt en vinden het onbegrijpelijk dat GS nog geen blijk van reflectie hebben gegeven.

Verder ziet de PvdA dat in het feitenonderzoek nog belangrijke elementen ontbreken. Met deze schriftelijke vragen beoogt de PvdA deze feiten alsnog duidelijk te krijgen.

In 1991/1992 sloten de gemeente Dordrecht en de Provincie een (koop)overeenkomst met daarin een reeks voorwaarden voor de toekomstige afvalstort Derde Merwedehaven. Politici in de gemeenteraad en in Provinciale Staten vonden die voorwaarden belangrijk. Het is van belang of de politici destijds voorafgaand aan de besluitvorming wisten dat Proav voornemens was asbesthoudend afval te storten.

1. *Wanneer zijn de bijlagen van de vergunningaanvraag (maart 1991) waarin werd gesproken over asbest openbaar gemaakt?*

Antwoord

Zie het memo van TNO.¹

¹ TNO is gevraagd op basis van het feitenonderzoek de feitelijke vragen te beantwoorden. In het memo van TNO is de nummering van de vragen aangehouden en zijn de vragen vet afgedrukt.

2. *Was bij besluitvorming in PS en in de Raad van Dordrecht bekend dat Proav voornemens was om asbesthoudend Bouw en sloopafval (BSA) te storten?*

Antwoord

De besluiten tot oprichting van de PROAV NV en de aankoop van de Derde Merwedehaven door de PROAV NV ten dienste van het storten van afvalstromen zijn vooraf aan de orde geweest in Provinciale Staten.

Na de aankoop van de Derde Merwedehaven is de verdere uitwerking gevolgd. In Provinciale Staten is het besluit tot vergunningverlening niet aan de orde geweest.

Vergunningverlening is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten.

Voor de besluitvorming door de gemeente Dordrecht verwijzen wij naar de gemeente. Zie voorts het memo van TNO.

3. *Stond asbesthoudend BSA op de positieve stoffenlijst?*

Antwoord

Zie het memo van TNO.

toelichting

Om inzicht te verkrijgen in de gezondheidsrisico's is het van belang te weten wat er nu precies is gestort in de Derde Merwedehaven. GS is van mening dat asbesthoudend BSA niet chemisch/gevaarlijk is. Asbest werd en wordt gekwalificeerd als een chemische/gevaarlijke stof. In het onderzoek komen op meerdere plaatsen feiten voor die in een andere richting wijzen, bijvoorbeeld op het punt van hanteren van de concentratiewaarde.

4. *Wat is het verschil tussen asbesthoudend BSA en asbest? Is asbesthoudend BSA met een percentage van 75% asbest nog steeds asbesthoudend BSA? Waar ligt de grens?*

Antwoord

Zie het memo van TNO.

5. *Hoe en door wie is het asbestgehalte van de tussen 1993-2010 op stortplaats binnenkommende partijen verpakte asbesthoudende materialen vastgesteld?*

Antwoord

Zie het memo van TNO.

6. *Is er nu wel of geen asbesthoudend BSA met een concentratiewaarde van boven de 0,5% gestort?*

Antwoord

Zie het memo van TNO.

Toelichting

Uit het feitenonderzoek blijkt dat er geen inzicht is in mogelijke overtredingen tussen 1995 en 2001. Van de periode waar wel voldoende rapporten zijn bewaard blijkt dat in 50% van de overtredingen geen bewijs van handhaving is gevonden. De exploitant heeft bovendien de onderzoekers geen inzage gegeven in de logboeken die verplicht zijn bijgehouden.

7. *Is er een manier om de informatie over overtredingen tussen 1995 en 2001 wel naar boven te krijgen? Zo ja, welke?*

Antwoord

In hoofdstuk 3 van het feitenonderzoek beschrijft TNO de gevolgde werkwijze en daarbinnen het archiefonderzoek. De provincie heeft naar het oordeel van GS geen mogelijkheden om meer informatie over (mogelijke) overtredingen tussen 1995 en 2001 naar boven te krijgen. Zie ook de beantwoording van vraag 8. Zie voorts het memo van TNO.

8. *Wat vindt u van de manier waarop PZH haar verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving op de Derde Merwedehaven tussen 1993 en 2010 heeft ingevuld?*

Antwoord

Op 7 november 2012 heeft de rechtbank uitgesproken dat de provincie terecht de systematiek van de Europese regelgeving (Eural) in de vergunning van 1992 heeft gehanteerd in plaats van het BAGA. De voorschriften zijn duidelijk en verwijzen consistent naar de Eural. Hiermee zijn ook de toegestane afvalstromen "in rechte" geaccepteerd en gestort, waaronder asbesthoudend materiaal. Vanaf de opening van de stortplaats heeft de provincie voortdurend intensief toezicht gehouden. Gemiddeld is er de afgelopen jaren bij de Derde Merwedehaven meer dan een keer per week gecontroleerd. Dit is vele malen hoger dan de gebruikelijke controlefrequenties van één tot zes maal per jaar die bij bedrijven worden gehanteerd. Toezicht en handhaving hebben op een open en transparant wijze plaatsgevonden. Waar nodig is samengewerkt met partners, waaronder het Openbaar Ministerie.

Een aantal controlebevindingen is door TNO als overtreding van een voorschrift aangemerkt. Indertijd zijn deze bevindingen in overleg met de exploitant opgepakt. GS zijn van oordeel dat deze constatering in ieder geval hadden moeten leiden tot een schriftelijke vastlegging van bereikte resultaten. Uit het feitenonderzoek komt ook naar voren dat het de provincie geruime tijd is ontgaan dat door de exploitant geen inhoud meer werd gegeven aan de verplichting (uit het stortplan) tot asbestmetingen. De exploitant en ondoeners zijn op basis van de vergunning verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van de sloop, het vervoer en het storten van asbesthoudend materiaal en dienden hiertoe gecertificeerde bedrijven in te schakelen voor het verrichten van analyses. In het (eerste) MWH onderzoek m.b.t. de periode 2003 - 2010 heeft MWH tijdens het onderzoek inzage gehad in interne dossiers van Delta. In het eindrapport van februari 2011 wordt onder andere geconstateerd dat "uit de steekproef in de dossiers is gebleken dat in alle onderzochte gevallen de in de vooracceptatie gemeten asbestconcentraties voldoen aan de toepasselijke normen" TNO heeft deze constatering van MWH in het feitenonderzoek niet geverifieerd. Om deze constatering te kunnen verifiëren en transparant te documenteren was nodig dat interne documenten ter beschikking werden gesteld door Delta.

In de loop van 2011 zijn verzoeken tot strafrechtelijke vervolging gedaan. Als bevoegd gezag heeft de provincie, hangende het vooronderzoek, herhaald schriftelijk verzocht om relevante informatie en documenten. Op 12 maart 2012 zijn een aantal stukken van Delta verkregen. Tevens vernam de provincie op 22 maart 2012 dat het Openbaar Ministerie had besloten tot starten van een strafrechtelijk onderzoek. Na dit bericht hebben GS zich geconcentreerd op de volgende punten, in welke verhouding kan het feitenonderzoek staan tot het strafrechtelijk onderzoek, wordt gehoor gegeven aan de oproep om de onderzoeksperiode te verbreden tot het begin van de exploitatie (1990)

en hoe kan de beoogde grondige en volledige beantwoording van de vraagstelling van het feitenonderzoek zo enigszins mogelijk nog in 2012 worden afgerond. Dit heeft geleid tot de herstart van het feitenonderzoek voor de zomer en afronding op 27 november 2012. Het strafrechtelijk onderzoek kan uitsluitend gaan bieden op die delen van de vragen 5 en 6 van het feitenonderzoek die betrekking hebben op vrijwillige en verplichte asbestmetingen en de interne werkwijze van de exploitant.

Toelichting

Het feitenonderzoek is gedaan nadat de gemeenten Dordrecht en Sliedrecht daarvoor een verzoek hadden gedaan aan GS. De PvdA vindt het van belang te weten hoe de gemeenten kijken naar het resultaat van het onderzoek.

9. *Wat is het standpunt van de gemeente Dordrecht en de gemeente Sliedrecht over het feitenonderzoek?*

Antwoord

Door de gemeenteraad van Sliedrecht is een brief aangekondigd. Na ontvangst zullen wij u deze brief per omgaande doen toekomen. Van de gemeente Dordrecht hebben wij geen standpunt ontvangen.

10. *Bent u van mening dat alle benodigde informatie voor mogelijk vervolgonderzoek nu beschikbaar is?*

Antwoord

Met het feitenonderzoek heeft de provincie vanuit haar rol en verantwoordelijkheid van bevoegd gezag voor deze inrichting, zo transparant en volledig mogelijk de feiten met betrekking tot de Stortplaats Derde Merwedehaven in beeld gebracht.

Toelichting

De PvdA vindt een terugblik op de gebeurtenissen van 20 jaar Derde Merwedehaven onontbeerlijk. Wij hopen dat GS die verantwoordelijkheid samen met ons wil nemen.

11. *Waarom hebt u geen inhoudelijke reactie gegeven op het feitenrapport?*

Antwoord

Het onderzoek is bedoeld om een beeld te krijgen rond het storten van onverpakt en verpakt asbesthoudend materiaal in de jaren 1990-2010.

Samen met de gemeenten is de vraagstelling van het onderzoek bepaald. Mede op verzoek van de gemeenten is TNO gevraagd het feitenonderzoek uit te voeren. TNO heeft het onderzoek in opdracht van de provincie uitgevoerd en daarbij de vraagstelling transparant uitgewerkt. GS zijn van mening dat het feitenonderzoek een duidelijk beeld geeft van de historie. TNO geeft een transparant en duidelijk zicht op het feitelijke toezicht van de provincie. Voorts geeft TNO transparant en duidelijk weer welke documenten zijn bestudeerd. Het is aan de gemeenten Dordrecht en Sliedrecht om te bepalen of zij de uitkomsten willen benutten voor nader onderzoek naar mogelijke gezondheidsrisico's door de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid Holland Zuid.

12. *Welke lessen hebt u getrokken uit deze retrospectie van twee decennia Derde Merwedehaven?*

Antwoord

GS hebben besloten in 2011 en 2012 parallel aan het feitenonderzoek asbestmetingen te doen verrichten die inzicht bieden in de mogelijke bijdrage van de stortplaats Derde Merwedehaven aan asbestvezels in de lucht. De vijf voorgenomen metingen zijn verricht. Bij geen van deze metingen zijn asbestvezels in de lucht geconstateerd.

In het najaar van 2012 zijn met u de voorstellen voor verbetering van toezicht en handhaving Brzo-inrichtingen in Zuid Holland besproken. De ervaringen met de Derde Merwedehaven hebben mede richting gegeven aan de uitgangspunten van deze nota die vooruitloopt op de integrale herziening van de Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving in 2013. Toezicht en handhaving zijn een continu proces. Onder andere bij de Derde Merwedehaven werken GS in woord en daad aan een consequente handhavingstrategie die consequent wordt uitgevoerd.

Den Haag, 15 januari 2013

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

mw.drs. J.A.M. Hilgersom J. Franssen